

I.

A Batizfalvi tónál.

(Weber Rezsőtől).

Vadregényes fenyvesek homálya,
Sziklabérczek, felhők közelében,
Üdvözöllek, mint anyát a gyermek
Hű szerelmem forró érzetében!

Mind hijába! köztetek születtem
Csermely — zúgás, bérzi vad virágok;
Szivem egy és szivem egy szerelme
Csak egyért, csak értetők sóvárog.

Az 1876-dik év nyarán volt. Honi havasaink utáni vágyunkat nem elégíthettük ki oly gyorsan a szepesi felföldön, mint azt Budapesten ébredésekor reményeltük. Julius első felén át az idő többnyire borús s így kirándulásokra a magas hegyekbe alkalmatlan volt. Itt ott kibontakoztak ugyan rövid időre a hegyóriások elborító fellegfátylukból, de azután megint beburkolódtak. Az időjárás napról napra kedvezőtlenebbé lett, s már kedélyünkre is kezdte komorító befolyását gyakorolni. Egykedvűen ültünk ki naponta az ékes poprádi sörházkert egyik szabadabb kilátást nyújtó pontjára, kérdő tekintetünket éjszakfelé vetve, vajjon nem derül-e már egyszer ottan ki. Végre jul. 22-én kiderült az ég, s minő meglepetés! a havasok tetői hófehéren fénylettek felénk! Ime az utóbbi napokban hó esett ki a Magas Tátrán! Hogy a Kárpátok töviben ez az állandó időjárás csalhatatlan jele, azt tudtuk. Ezen körülmény által tehát megnyugtatta, reményteljesen néztünk a közel napoknak elébe. És reményünk csakugyan nemsokára be is teljesedett. Julius 24-én gyönyörű szép napra ébredtünk. A sötétkék égboltozaton a legkisebb felhő sem volt látható és a hegyek oly tisztán állottak előttünk, mintha csak minden egyes sziklát, minden fenyűt lehetne azokon megkülönböztetni. A régen várt nap megjövén, gyorsan tartottuk a hadi tanácsot. Valamely gyérebbe látogatott pontot óhajtottunk vándorlásunk céljául kitűzni. Miután azonban M. barátunk, a poprádi tanító, közöttünk volt, ki egyike a legtapasztaltabb turistáknak, ő rá bízuk ezen pont kitűzését. S midőn ez a Batizfalvi tó meglátogatását indítványozta, mi többi hárman indítványát szívesen fogadtuk el, hisz kivüle egyikünk sem ismerte még

nevéről sem, mint tán e sorok némely olvasója sem, a Kárpátok ezen csodaszép pontját. Vállalkozási kedvünket az ujnak ingere még jobban fokozta. Csak néhány rövid óra — és ott vagyunk az eddigelé ismeretlen tündérorszámban! Az élelmi szerek unalmas beszerzése azonnali elindulásunkat nem késleltetné, mert e problema megfejtése — így vélekedék M. barátunk — czélszerűbben a batizfalvi erdőben fekvő „Kahul“ nevezetű majorból eszközölhető. Ámbar ezen tervet is magunkévá tettük, mégsem tartottuk feleslegesnek, magunkat két üveg borral Poprádon el látunk, — szerencsénkre, mert ezen két palaczk bor nélkül, ki tudja, eljutottunk volna-e a Batizfalvi tóhoz. — Alig hogy ezen kincset biztos helyre tettük, kocsink már is kirobogott a városból s kint voltunk a szabadban. Bár a költő szavaival:

Vidám barátim menjetek!

Az ébredő pacsirta hi,

Tiétek a nap bimbaja,

Erdő s mezőnek illati,

A szűzi lég, harmatkönyű,

Higgadt folyam, friss lengeteg,

A rózsakedv, aczélerő...

Vidám barátim menjetek!

a nagy élvezetet itten a kora reghez köti s mi inkább már csak annak tallóját szedtük, mégis az előhaladottabb óra daczára — nyolcz után volt — rózsakedvben kezdtük utunkat. Ez majd tarka virágokkal díszített rétek, majd aranykalászú szántóföldek mellett vezetett el, mindinkább közeledvén a közvetlen előttünk elnyúló magas sztos hegylánczhoz. A természet pompázását köröskörül, a napsugarat, az illatot alig tudtuk eléggé élvezni s alig hogy észrevettük, kocsink már is a batizfalvi evangélikus paplak előtt állott. A folyondárral eltakart idyllikus házából kilépő gazda mint régi ismerősöket nyájasan üdvözölt s hozzá betérni kínált. Elérendő czélunkat azonban szemünk előtt tartván, meghívását nem fogadhattuk el, jobbnak láttuk, majd estve a kirándulás után evvel élni. Most gyorsan Kahulba vezetőt kerestünk. Mivel Batizfalván azt mondták, hogy oda akár melyik gyermek is képes elvezetni, egy 12 éves fiúval elégedtünk meg, Kahulból a tóig az út ugyanis M. barátunk előtt ismeretes lévén. A fiú kocsinkra felülvén, tovább indultunk az erdő

felé. Tizenegy órákor elhagytuk az ennek szélén fekvő gőzfűrésznél az alkalmatosságot és most a fiatal vezetőre bízuk sorsunkat. Az árnyékos erdőbe léptünk. Az üdítő hűvesség jól esett itten, mert kint már tikkadó lett a hőség. Gyors lépésekkel haladtunk előre. Rövid idő múlva majorhoz értünk. Nem törődtek sokat avval, hogy itten a honn maradt gyermekek nem akarták nekünk a tejkamrát kinyitni, hisz nemsokára Kahult elérendők valánk. Már körülbelül két óráig vándoroltunk a titokteljesen suttogó erdőben, midőn egy vágás felett kiértünk. Itt szabadabb kilátás nyílt. De hiába vetettük ezen helyről kémkedő tekintetünket a végzetes Kahul után; nemsokára M. barátunk is tájékozta magát, s ez nem csekély rémületünkre — gyomraink iszonyatos módon üresek valának — kinyilatkoztatá, hogy Kahul egy órányira a l a t t u n k fekszik. Quid tunc? Kahulba visszatérni és a tó látogatásáról lemondani, vagy az utat éh — gyomorral folytatni? Ez vala most a kérdés. Férfiasabbnak tartottuk az utóbbit. Szándékunkban még egy üveg bor megerősített; bízunk ennek erő — fenntartó hatásába. Mind-egyikünk abból egy a többiek által szigoruan ellenőrizett kortyot tévén, bátran hozzáláttunk utunk folytatásához. A meredek hegynék menő ösvény mellett — fájdalom — csak gyéren előforduló borókafenyők most érett bogyóiktól megfosztattak — más bogyó ez évben ugyanis a Kárpátokban nem termett — s mohón szedtük a madár — sósát, (*Rumex acetosella*). Küzdöttünk fájó éhségünk ellen, épen a mint tudtunk. Eközben az út meredekebb és me-meredekebb, s mivel e fölött sikamlós fűvön jártunk, mindinkább fárasztóbb lett. Már az égető szomj is kezdte jelentkezni. A nyugpontok gyakoriabbak, a térdek ingadozóbbak lettek s a lélekzés mentől tovább, annál nehezebb. Odadőlven, a meredek lejtő miatt nem lehet mondani odafeküdvén, majd az egyik, majd a másik közülünk nem igen akart kimerültségének érzetében tovább indulni, de végre is győzött az erős akarat az elfáradt testen. Az erdő határához érünk. A fák apróbbak lesznek s összekuszált ágaikon világosan mutatják a kiállott viharok nyomait. A törpefenyők is tűnnek és — minő kéj — fenn vagyunk a Gerlachfalvi csúcs nyugoti gerinczén, az úgy nevezett „Gerlachfalvi reteszen“. Itten könnyebbült lélekkel fellelékszünk. Teteje jéggel és hóval fedve, áll a Gerlachfalvi csúcs magasztos fennségében előttünk. Hátra fordulván bájtól ittas szemünk a verőfényes kies Poprádvölgyön csüng, mely a csinos kis városokkal

és falvakkal, a mosolygó virányokkal és a kóváltó ezüst-patakokkal előttünk elterül; ép így belátunk az erdő-borított regényes Vág völgybe is egészen a Sz.-Iváni hegyekig. Most saját magunkon elevenen tapasztaljuk a költő ezen szavainak tartalmát:

Lenn a völgyben, lenn a mélyben,

A kék messzeség ködében,

Ott lenn hagytam minden gondot,

Mely szívem fölött borongott.

Nem hoztam föl magammal mást,

Csak a mi boldogságot ad . . .

Mert azon érzet, hogy itt elszigetelten állunk a köznapi élettől, boldogítólag dagasztotta szívünket. Új erő ömlik ereinkbe a tiszta aetherben. Az utolsó korty a borból — és azután tovább a már kevésbé fárasztó úton! A látkör folyton tágul; már az igéző Csorbai tó sötét fenyűkkel körülvett tükre is megpillantjuk és a mi célunk is már csak csekély távolban int. De mielőtt odaérünk, a gerinczből kimagasló magányos sziklánál jobbra kanyarodunk. Nehány pillanat múlva egy tócsához érünk. Itt égető szomjunkt oltjuk és — jóízű falatot gondolunk hozzá. A tócsa délkeleti szélére lépve belétekintünk a Felkai völgybe; a két Tátrafüred egészen közelnek tetszik innen. De most vissza a gerinczre. Ösvényünk zordonabb és zordonabb lesz, minnél inkább a sziklapáarkányzathoz közelünk, mely mögött a tó fekszik. Egy sziklahasadékhoz, az úgynevezett „Gerlachfalvi fődélhez“ érünk; nevét onnan vette, mert jó menhelyül szolgál; Lorenz is a Gerlachfalvi csúcs megmászásánál kevéssel utánunk itten meghalt. A fődél megett a gerinczről balra kissé lekanyarodva, a sziklán át vezet utunk a tó kifolyása felé. Mig azokon át szökdegélünk, éhségtől élesztett tekintetünket egy sós-kaszál sem kerüli el. Már halljuk a tompa morajt, melyet a tóból ömlő patak okoz. Most bátran a sziklapáarkányzatra — és lábainknál ott terül el az égbe meredő ormokkal körülvett völgy a nagy sötét tengerszemmel. Három óra volt. Benyomúltunk a magányos szentségbe. Mély

megindulással álltunk ottan a rideg — szép kép előtt. És mintha ezen merész benyomás miatt a hegyi szellem haragját akarta volna velünk éreztetni, a völgytorokból iszonyatos szélvész kerekedett, mely dühösen korbácsolá a sötét hullámokat a sziklákhöz. Mi sem tudtunk ezen váratlan rohamnak helyt állani, és gyorsan egy nagy szikla megé bujtunk. Onnan megöl nagyobb nyugalommal tudtuk a magasztos képet élvezni. Zordonabb s fenségesebb pont kevés van a Kárpátokban. A nagy víztömeg ezen magasságban (1894 m.) már magában meglepő (a tó ugyanis sokkal nagyobb, mint az ösmeretesebb Felkai vagy Poprádi tó), de ezen magasztos képet még elragadózóbbá teszi környezete, mely párját ritkítja. Hegyorom hegyoromhoz sorokozik itten félkörben a Gerlachfalvi csúctól kezdve a Batizfalvi csúcs legdélibb gerinczéig; mint az orgonán a sípok meredeznek a kopár sziklaszárak. És a vihar játszott is ezen orgonán, úgy hogy egészen közélről csak tudónk nagy megerőltetése által tudtuk magunkat érthetővé tenni. — Miután a jéghideg szél lehűtött, a tó friss vízből ittunk. Ez oly hideg vala (Kolbenheyer 9° C lég-hőmérséklet mellett 3.7° -nak találta), hogy alig tudtuk csak addig is a palaczkot kezünkben tartani, míg szomjunkat csillapítottuk. A magasztos kép élvezete, a friss ital és a hűvös szél erőnket megújította s így vidáman indultunk visszafelé előbbi utunkon. Szívünk fővágya kielégítve lévén, annál több lelkinyugalommal adhattuk magunkat oda a környező szépség élvezetének. Majd a meredek kopár sziklákat bámultuk, melyek mellett utunk elvezetett, majd a tompa zúgás és végtelen moraj kötötte le figyelmünket, melyet a hatalmas zuhatagok hozzánk felküldöttek, és gyorsabban, mint gondoltuk, kiértünk a zord régióból. Szemünket megint mosolygó virágok megörvendeztették és nemsokára a sötétlő erdő is befogadta csendes magányába. Nem tartott soká és a hazatérő nyáj kolompjai a fenn említett major közelségét hirdették. Hat óra volt. A tejkamra azonban itten nem maradt most mint délelőtt előttünk zárva; a pásztor már odahaza volt. Éhségünket gyanítva feleségével felváltva hordta számunkra a zamatos izű tejet. De óriási éhségünk nem vala oly könnyen kielégíthető, hisz a legnagyobb fáradoalmak között tizenegy órán át koplaltunk. Vig dalok között folytattuk innen további utunkat. És midőn ezek elnémultak, a csendes alkonyatot élveztük. Az egész táj aludni menni készült. A völgyekben már felszállt a homály, csak a gerinczek és tetők aranyoztattak meg a megettők letűnő

nap sugarai által. Ezen szent nyugalom boldogító hatása alatt a gőzfürészhez értünk. Itt a készenálló alkalmazosságra felülvén, Batizfalvára hajtattunk, reggel adott szavunkat a papnál beváltandók. Az előzekeny gazdának volt gondja rá, hogy elhasznált erőnket gyorsan pótoljuk. Nem is akadályoztuk őt háziúri jogainak bő gyakorlásában. De itt is az elválás órája ütött. Szép csillagos éjben felkerestük otthonunkat. Mely álomba merült volt már minden körülöttünk és nemsokára mi is éreztük Morpheus gyöngéd ölelését, képzeletünk a nappal látott gyönyörű képekkel foglalkozván.

Hogy Poprádról rövid nap alatt minden élelem nélkül a Batizfalvi tavat meg lehet látogatni, ezen feladat meg volt oldva. —